

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 „ 05 „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétvégi és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 20.

Eredménytelen konferenciák.

Semmi emberi munkát sem tarthattunk abszolút jónak, csakis relative, bizonyos viszonyok, vagy körülményekhez mérve, egy ideig, melyen a viszonyok változása szerint szintén változtatni kell, amely változtatást reformnak nevezünk.

A 67-es kiegyezés mesterműve volt a haza bölcsének. Abban az időben teljesen jó és célszerű volt az egész kiegyezés, sőt jó hosszú ideig azután is, mert Deák intenciója szerint is úgy volt megalkotva, hogy azon alapon, összes nemzeti aspirációinkat kifejleszthetjük, erélyes és elvhu kormány mellett.

De éppen ez az utóbbi feltétel nem vált be. Mert hol voltak a mi erélyes, a nemzeti aspirációt megértő és át érző kormányaink?

Tisza Kálmán szegre akasztotta elveit és meggyőződéseit suba gyanánt használta, arra forgatva mindig, amerről a szél fújt. Ő dinasztia akart alkotni, örökös családi miniszterelnökséget és e magas szűz cél, ez elismerésre méltó aspiráció úgy le foglalta figyelmét, hogy igazán nem sok ideje jutott a nemzeti jogok érvényesítésére.

Utána a kérész életü kormányok mire

sok fáradtsággal bele hizelegették magukat az osztrákok kegyébe és ezután valami másra is ráérték volna, akkorra rendesen valami non putarem miatt megbuktak.

Jött aztán a Bánffy kormány, melynek első felvonulását jól eső derüvel fogadta az országgyűlés és néma lemondással az ország. Ennek idáig egy elve volt Ausztriával szemben »kérjétek és megadatik nektek« a cukor premiumtól kezdve egészen a felemelt quótáig akár mi.

Most azonban nincs már aki kérjen, Ausztria megbomlott, aztán felbomlott, de a kormány még megpróbálja türelemre inteni a házat, hogy várjunk egy kicsit, hátha nem halt meg az osztrák alkotmány, csak aluszik, hátha gyámsága alá kerülhetnénk még egyszer!

A függetlenségi párt hallani sem akar erről. Ő nem vár, december 31-én lejár a 10 évre megkötött kiegyezés, most nincs Ausztriában kivel kiegyezni, tehát január 1-én intézkedjünk önállóan.

A nemzeti és a néppárt nem követeli a kormány mulasztása miatt lehetetlen gyorsaságot, de szintén nem fogadják el a szolgálai függést Ausztria kedvétől, hanem bizonyos időt engednek a kormánynak, mely alatt, ha nem sikerül törvényesen megkötni újból a kiegyezést, akkor, a határidő lejárta után terjessze be

az önnálló rendelkezéshez szükséges törvényjavaslatokat.

Apponyi beszéde után a kormány is hajlandó elfogadni mindezt, de neki a függetlenségi párt nem hajlandó megtenni azt a szivességet, hogy átengedje a provizórium javaslatot. Ellenben Apponyinak kész volna megtenni s ez megoldaná a válságot és nem kellene pátensekkel kormányozni az alkotmányos Magyarországot.

Meg is indultak ez irányban a konferenciák a miniszterek, majd Bánffy és Apponyi, Horánszky, Szapáry s a többi szereplő politikusok között s a vége mint sürgönyileg jelentik az, hogy nem sikerült a megegyezés és Bánffy Bécsbe megy.

Mindig Bécsben csinálták a magyar politikát, nem a képviselő házban, itt fogja megkapni Bánffy utasításait ismét — s aztán . . .

E héten bizonyosan el dől a válság, vagy győz a miniszteri erőszakoskodás, mely Ausztriát szétzúllásra vitte, vagy bukik a kormány, vagy feloszlatják itt is a parlamentet, kormányoznak rendeletekkel — feltüntetve alkotmányunk szilárd-ságát.

Vajjon nem a legrövidebb kibontakozást választja-e a király és félre dobja a követ, helyet csinálva Apponyinak?

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

A csillagos égbolt tanítása.

Írta: T. K.

A kutató emberi elme már évezredek óta figyelemmel kíséri az őt körülölelő világegyetem fejlődését és működését. Az éjsötétjét mér-séklő csillagos égboltozat felkeltette kíváncsi-ságát a még gyermekkorát elő emberiségnek is. Egyszerű, nyájakat őrző pásztor-emberek a csillagos égen tett észleléseikkel önkénytelenül tovább fejlesztői lettek a tudománynak.

Ismeretes dolog előttünk az egyiptomiak, görögök és rómaiak jártassága a csillagászat terén. Az egyiptomiak csillagászati észleléseik-nek köszönhetik kulturájuk felvirágzását. A csillagok szabályos mozgásának megfigyelése tette lehetővé, hogy kiszámítsák a Nilus áradá-sait s így a csillagos égboltozaton tett meg-figyelések útmutatóul szolgált a földművelés-hez, mely lehetővé tette a nép jólétének, boldogulásának s közvetlen kulturájuk felvirág-zását is.

A görögök a csillagos égen tett megfigyelé-sökkel nagyban előmozdították a tudomány haladását. Ok már mélyre hatottak a csillagá-

szatnak; rendszereket állítanak fel s köztük a Ptolomaeuszi a XVII-ik századig alapját ké-pezi a csillagászati tudománynak.

A mai időszámítás a rómaiak vívmánya. Az egyiptomiaktól átvett s a Julius Caesar ál-tal kiadott naptár a Gergely-pápa-féle javítás-sal a modern XIX-ik században is érvényben van.

A megmérhetetlen, bennünket minden ol-dalról környező, ragyogó égboltozat az emberi kedélyt és szívet is mindenkor mélyen érin-tette. Ez a benyomás kifejezésre jutott a köl-tők műveiben s fejlesztőjévé vált az emberi elme egyik legszebb és legfenségebb alkotásá-nak: a költészetnek. — Az tehát, a mi oly régi idő óta foglalkoztatja az emberi tevéken-séget, fejleszti az értelmet s képezi a szívet és lelket, megérdemli, hogy rövid időt szánjunk mélyrehatóbb megtekintésének.

Lehet-e szebbet, fenségebbet képzelni a földön egy csöndes békét, megnyugvást hirdető nyári alkonyánál; midőn az ember lelke a napi gondok és fáradalmak s talán megpróbáltatások után megtalálja azon összhangot, mely kibékíti őt a közdolmes eseményekkel. Feltűnik előttünk a világegyetem a szelid fényű holddal, szá-m-talan ragyogó csillagaival; az enyhe esti szellő megállapodásra, elmélkedésre indit bennünket;

lelkünk száll feljebb-feljebb a csillagok közé; képzeletünk beutazza a holdat s a többi fénylő csillagokat és bolygókat, elmélkedve lassan-lassan eljutunk a világegyetem végtelen nagy-ságának és szépségének megismerésére. Érezzük, hogy földünk elenyésző parány ahhoz képest, mit világegyetemnek nevezünk.

Kisérjük meg képzeletünkkel megmérni az óriási világmindenséget.

A napnak tőlünk való távolsága, több mint 150.000.000 km. Ez olyan messzeség, melyet a fényugár kilencz percz, az ágyugolyó kilencz év, a hang 15 év, a robogó gyorsvonat 300 év alatt futna meg. S a Napot környezik az égitestek milliói. Itt azonban még nincs hatása a mindenségnek. A nap az őt környező égitest-ekkel ismét egy középponti Nap körül kering, honnan a napsugár évszázadokon át juthat földünk felületére. Képzeletünk itt sem pihenhet meg. Még itt is létezik más és más középpont, mely körül új meg új világok keringenek. Így foly ez a végtelenbe, míg képzeletünk elfárad, s az erőtlén ember lehull a föld porába, s be-ismeri végtelen csekélységét, semmiségét a min-denség nagy, hatalmas Alkotójával szemben.

Az égboltozat milliárd csillagaival mintegy megvilágítja előttünk az utat, melyen át Te-remtőnkhez emelkedhetünk. Lelkünk bálával

KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Egy pár gyermek gumi cipő (kalocsni) 80 kr.
 Egy pár női gumi cipő (kalocsni) 1 frt 25 kr.
 Egy pár férfi gumi cipő (kalocsni) 1 frt 50 kr.

Kapható csakis
REICHARD áruházában
 Nagyvárad fő-utca
 a marburgi cipő-gyár egyedüli főraktára

Uri és női cipők, valamint legújabb divatu nyakkendők mélyen leszállított árban.

Jósika Samu báró. O felsége személye körüli miniszter, a napokban Kolozsvárt időzött s mint onnan jelentik, egészségi állapotára való tekintettel már legközelebb meg szándékozik válni miniszteri állásától.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 20.

Szilágyi Dezső a pártokkal alkudozott, a többség felkérése következtében így s az elnökséget ma **Berzeviczy** Albert vitte. A kormány bársonyszékéi üresei voltak, csak a pénzügyminiszter jött be az ülés elején. **Bánffy** a miniszteri szobában tárgyalt **Apponyival**, **Horánszkyval** és a konferenciába bele vonták gróf **Csáky** Albint, **Hegedűs** Sándort, gróf **Andrássy** Gyulát és a többségnek még egy néhány tagját.

Az ülés megkezdődött. Az elnök bemutatta a főrendiház átiratát, a mely közli, hogy a **községi és helynevek magyarosításáról** szóló tvjavaslatot is elfogadták, továbbá **Csongrád** vármegye kérvényét az önrendelkezési tvjavaslat tárgyában.

Bárcsai Ákos bejelentette, hogy **Hock** János mezőkövesdi mandátumát véglegesen igazolták. **Schmiedt** Gyula pedig beadta a mentelmi bizottság jelentését.

Következik a napirend.

Komjáthy Béla **Hegedűs** Sándor szombati beszédjét vette bírálat alá. Első sorban reflektált azokra, a miket a pénzügyminiszter védelmére felhozott.

Ő nem annyira kifogásolta a pénzügyminiszternek a bizottságban tett nyilatkozatában a mit mondott, mint inkább azt, hogy kihagyott belőle sok olyan adatokat és érvet, a melyek az önálló vámterület mellett szóltak. A pénzügyminiszter hiába is tagadja, **Hegedűs** Sándor azt mondotta a bizottságban, hogy az önálló vámterületre való átmenetel végzetes Magyarországra nézve. Az önálló vámterület hívei tehát azok, a kik a törvény alapján állanak, már megfeleltek erre a képtelen állításra. Neki csak az maradt, hogy azért fejezze ki helytelenítését, ami kimaradt a miniszter beszédéből. Ugyanis igazolja azt a sokszor emlegetett tényt, adatokkal állott elő, amelynek helyes voltát nem akarja kétségbe vonni. Csakhogy ezek szemből elhallgatta azokat az adatokat, a melyek amazok ellen és az önálló vámterület mellett szóltak. Hisz igaz, hogy a pénzügy-

miniszternek alka'matlanok voltak ezek az adatok, de sokkal nagyobb kérdéssről van itt szó, semhogy bármilyen taktikai, vagy pártpolitikai okokból el lehetne hagyni éppen azokat a tételeket, a melyek álláspontjának teljes tarthatatlanságát bizonyítják.

A függetlenségi és 48-as párt hívei az önálló vámterületet azt meg akarja valószínűsíteni és semmiféle egyezkedésre nem hajlandó a többséggel és a kormánnyal.

Végül azokról a hátrányokról szólt, a melyek a kereskedelmi szerződésekből hármlottak Magyarországra. A javaslatot pedig nem fogadta el.

Komjáthy beszéde közben ért véget az eredménytelen konferencia.

Ezután **Komjáthy** kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Hosszas éljenzés a szélsőbaloldalon.)

— Öt perc szünetet kérünk.

Elnök: Minthogy még tízenkét óra előtt vagyunk, szünetet nem adok.

— Mindenkinek ad, csak **Komjáthy**nak nem.

— Eljen **Komjáthy**! kiáltották a szélsőbalról. Végre az elnök megsokalta már a dolgot, elmosolyodott és kijelentette, hogy — úgy látszik — így még tovább szünetelünk, a szünetet megadom.

És most újra éljenzték **Komjáthy**t.

Szünet után **Gyurkovich** György a szabadelvűpárt sorából kelt védelmére az önrendelkezésről szóló javaslatnak. A jelenlegi helyzetről szólva kijelenti, hogy a javaslatot akarja a két kormány és akarja a király is...

Hentaller Lajos: Honnan tudja?

Elnök: Kérem **Hentaller** képviselő urat, hogy a szónokot ne zavarja.

Hentaller: De a király személyét viszi a vitába. (Szilágyi ezt nem engedné — kiáltások balról.)

Gyurkovich: Azt hiszik az urak, hogy önálló vámterületet lehet fölláztatni szerződés nélkül Ausztriával?

Kossuth Ferencz: Bizony lehet.

Gyurkovich: Bizony nem lehet, tisztelt Ház. Ha megkezdjük ezt az eldarabolást, akkor azt hiszik, nem fognak föltámadni Horvátországban és Szlavóniában azok az elemek, a melyek függetlenségüket követelik. Nem félttem én ezt az országot, körösztül mentek rajta a törökök, a tatárok...

Hentaller: És a horvátok!

Gyurkovich: A horvátok, azok védelmezték ezt a hazát. És ha majd eljő az idő, én is, a horvátok is küzdeni fogunk az önálló vámterületért. Ne kényszerítsék a kormányt, hogy a *sulues reipublicae supremalex* elvénél fogva járjon el. Kéri a függetlenségi pártot, hogy

hagyjon föl meddő küzdelmével. Eljön majd annak is az ideje. A javaslatot elfogadja. (Zsívó kiáltások a szélsőbalról.)

Pichler Győző védelmezi a függetlenségi pártot azokkal a támadásokkal szemben, a melylyel a sajtó egy része azt illeti. Röviden reflektál **Gyurkovich** beszédére. Lajd megokolja a függetlenségi párt akezióját. A párt — úgy mond — a kormánnytól megamisítva látja az 1867: XII. törvényezikk 68-ik §-át. A magyar képviselőház a benyújtott javaslatához nem járulhat, mert **Bánffy**, a ki'mulandó...

Lepsényi: Mulott volna már el!

Pichler: **Bánffy** elkövetet törvénysértést, de a magyar képviselőház soha. Komisszág lenne az...

Elnök: Fölszólítom a képviselő urat, hogy ilyen kifejezéstől tartózkodjék.

Barabás: Mégis hunczut a német.

Pichler: Bocsanat tisztelt Ház, de ez még századrésze se azoknak a kifejezéseknek, a melyeket a Reichsrathban Magyarországra mondtak. Ezután **Apponyi** beszédére reflektál, a melyben egyedül csak a szónoki sikert tudja méltányolni. **Horánszky**nak egy a nyáron tett nyilatkozatát veszi ezután bírálat alá. **Horánszky** — úgy mond — akkor azt mondta, hogy a 14-ik Keiserparagraf törvényes.

Apponyi tagadólág int.

Pichler: Leszek bátor majd azt az interjút a »Hazánk« című lapból fölolvasni.

Nagyváradai Nemzeti Szövetség.

Ismét egy új egyesület Nagy-Váradon, az egyesület városában. Mindenki azt kérdi, van-e szükség reá? Idegenkedéssel fogadnak az emberek minden új egyesületet s míg működésének eredményeit nem látják nehezen barátkoznak meg vele. Ha pedig az eredmények nem kézzel foghatók, közöny lesz az osztályrésze, vége pedig lassu haldoklás.

Ha feladatát teljesíti ez az új egyesület, akkor nem kell tartania ettől a sorsától. Ha azonban akár pártolás hiánya, akár egyenlenség, akár munkakedv hiánya miatt nem tud eredményeket felmutatni, — menthetetlenül erre a sorsra jut.

Kár lenne érte.

Egységes nemzeti szellemtől duzzadó társadalom megeremítése és erősítése, a munkás viszonyok javítása és a nemzetiségek szívében a magyar állameszme iránti tiszteletnek ápolása olyan feladat, amely megérdemli a munkát és fáradságot. Sikerül-e megvalósítani e

emelkedik ahhoz, ki alkotórészévé tett benünket a világegyetemnek, s rólunk nagyobb szeretettel és jószággal gondoskodik, mint annak más számottevő alkatrészéről. A fénylő csillagok tehát egyrészt megtanítanak hinni abban a fönséges teremtőben, kinek a világegyetem keletkezését, létezését és fönmaradását köszönheti. S vallásos érzelmünk mélységét, erősségét, rendíthetlenségét megcáfolhatatlan tényekkel szilárdítja meg. Másrészt a csillagos ég szemlélete a legnehezebb és legmagasztosabb keresztény erényre tanít benünket: az alázatosságra. Önmagunk elenyésző kis-csiségét és csekélységét látjuk, midőn a nagy mindenséget szemléljük, s ez alázatosságra figyelmeztet. Csak a gőgös és kevély nem akar ismerni gátat önmagának és képzelt nagy tudásának.

A tapasztalás és tanulmányaink meggyőznek afelől, hogy minden a mi a világegyetem alkotórészét képezi, meghatározott törvények szerint működik. Mindennek még a legcsekélyebbnek is meg van a maga rendeltetése, melynek betöltésére a Mindenható képességgel és erővel ruházta fel. Az embernek rendeltetése szebb és magasztosabb mindegyiknél, melynek elérésére Isten megfelelő különös tehetséget és erőt, halhatatlan lelket adott neki. Szomorú jelensége a hitetlenségnek, hogy az emberi természetnek e lényeges részét kétségbevonják, s megfosztják az embert egy szebb jövő biztató reményétől.

Ember, nézz fel a csillagos égre! Nem dargasztja-e kebled valamely kimondhatatlan, végtelennek tetsző érzés? Nem érzed-e, hogy lelked közelebb van alkotójához? Nem hevit-e egy szebb jövő reménye? mely kárpótlást ígér földi lemondásaid — és szenvedéseidért.

Kinek lelkében Isten képe él, ki tud a jóért, nemesért, magasztosért lelkesülni: az föltekint a fénylő csillagtengerre, érezni fogja lágy érintését és boldog sejtését egy tulvilági szebb jövőnek. Erdemes volna-e élni, erdemes volna-e törni, lemondani és szenvedni, ha nem ígérne kárpótlást és jutalmat az örök boldogság szenvedéseinkért. Hiszen oly rövid az emberi élet a világegyetem fejlődésének történetében.

Egy röpke pillanat; ma él, holnap már végső álmát alussza. A világegyetem folytonosan fejlődik. Régi világok kihűlnek, s az élet lassanként megszűnik rajtok. Míg más csillagokon új élet kezdődik. Kődfoltok sűrűsödnek, belőlük új csillagok és naprendszerek alakulnak. A nagy mindenség tehát folytonos változások és átalakulások láncolata. A tudásában oly hatalmasnak hirdetett emberi elme kénytelen hódolattal meghajolni a folyton megújuló lét előtt, s elismerni, hogy az emberi élet egy röpke, tűnékeny pillanat az ideig való világban is. Ennek tudata lelkünket egy boldogabb, örökké tartó szép jövő felé irányítja. Cselekvéseinket öntudatosabbakká teszi; megtanít nemcsak önértékünkért, hanem másokért is teljes odaadással küzdeni; enyhíti csapások és lemond-

dásaink fájdalmát, sőt felemelhet a lelki élet ama magaslatára, a hol a szenvedések és fájdalmak nemesítőleg hatnak életünknek erkölcsi irányára.

Az életben bármily csalódások, keserőségek éljenek; lelkem bármennyire fel legyen zavarva ellenkező indulatok, összeütközések következtében, a nyugalmat, békét hirdető csillagos boltozat beható szemlélete mindenkor lecsendesíti a vihart s helyreállítja az összhangot lelkem is a külvilág között. Néma áhitattal emelkedik elmém és szívem alkotójához s mintegy megcsendül fülemben, az életviharában annyit hányatott s a sorscsapásoktól oly sűrűn látogatott, de lelkében meg nem tört költőnek mély vallásos érzelemtől és megnyugvástól áthatott szava.

Ha meghajolt már a keresztnyomott váll,
Az ajkon némaság a gyász-pecsét;
Sok szép reményt, ha szíved elfecsejt
S az étellel, világgal meghasonlál:
Legyen nagyobb erőd a fájdalomnál!

Tűrj és remélj! elméledjél, imádkozz!
Hadd térjen a beteg lélek magához...
Igy, ha követe ott fenn megjelent,
S mint Noé galambja visszaszárnyal
Zöld olaj-ág, s az ég jó válaszával,
Mit újra megnyersz, lelki béke, csend.

feladatokat? — Nagy-Várad társadalma adja meg reá a feleletet.

Tegnap délután öt órakor volt a *Nagyvárad Nemzeti Szövetség* alakulógyűlése a Kereskedelmi és iparkamara helyiségében. Jelen voltak:

Dr. Bulyovszky József, id. Gyalokay Lajos, Sipos Orbán, Réz Mihály, dr. Nagy Ernő, Huzella Gyula, Szücs Izsó, Perczel Adolf, Winkler Lajos, dr. Vári-Szabó Béla, Hlatky Endre dr. Thury Kálmán, dr. Adorján Ármin, dr. Várady Zsigmond, dr. Sarkadi Lajos, Fuszek Lajos, Krüger Viktor, dr. Vucskics Gyula, dr. Szombathy István, Kerényi Miklós, Halász Lajos, May Sándor Petry Gyula, dr. Várnay Ferencz.

Hlatky Endre ajánlatára Gyalokay Lajost kérték fel az egybegyűlték a gyűlés vezetésére, mire a felkért elfoglalta az elnöki széket és megnyitotta a gyűlést.

Katona Béla az Országos Nemzeti Szövetség kiküldötté lendületes beszédében előadta az egyesület célját, feladatát és működését.

— Társadalmi uton ki akarja küszöbölni a közönyt, harcra a nemzetközi szocializmus ellen és meg akarja szüntetni a nemzetiségek békétlenségét. Váolja a szövetség három osztályának (társadalmi, munkás és nemzetiségi) eddig kifejtett tevékenységét és sikereit. Munkásképző intézményeket létesít; törekszik arra, hogy a magyar intelligencia felkarolja a munkásokat, mert ha ezt megtették volna nem jöhetett volna létre az alföldi munkássztrájk. A fiatal magyar munkásokat előmunkásoknak képezteti ki, gondoskodik a rokkant munkásokról, statisztikát vezet a munkadíjakról és általában hazafias érzést igyekszik bennük keltetni. Érdekes terv a szükségműhelyek létesítése is. A szövetségnek van sajtóirodája is, melynek útján helyesen informálja a külföldet, melyet sokszor tévedésbe ejtenek. Az Országos szövetség penditette meg a magyar Pantheon eszméjét, mely általános tetszésre talált. Ezen kívül még nagyon sok irányban működik a szövetség. Szini szövetségeket létesít, támogatja az University Extensiont sat. Végül megismerteti a jelenlevőket a vidéki szövetségek központihoz való viszonyával. A vidéki szövetségek teljesen önállóak és működésüket a helyi viszonyokhoz szabják meg.

Az előadónak általános tetszéssel fogadott beszéde után megindult a vita.

Halász Lajos tekintettel a jó viszonyra, melyben itt a nemzetiségekkel vagyunk, nem tartja szükségesnek a nemzetiségi osztályt.

Sipos Orbán, Hlatky Endre ezzel szemben rámutatnak arra, hogy az egyesületnek nem is célja a támadás, hanem csak a magyar nemzeti szellemnek, a magyar állameszmének a védelme, ez pedig kötelessége a haza minden fiának, minden hű polgárának.

Huzella Gyula a közönytől félti az új egyesületet. Van több hasonló célú egyesület is s elégnék tartják a legtöbben, ha egy ilyennek tagja.

Katona Béla figyelmeztet arra, hogy ez egészen más egyesület mint az Erdélyi, Felvidéki és Dunántúli közművelődési egyesületek, — amit az is bizonyít, hogy Brassón és Kolozsvárt is szükségesnek tartották és megalakították a Nemzeti Szövetséget.

Dr. Várady Zsigmond éppen azért tartja szükségesnek a Nemzeti Szövetséget, mert mi nem alakítottuk meg Nagyváradon az Emkét.

Nagy Ernő és mások hozzászólása után elhatározták a *Nagyvárad Nemzeti Szövetség* megalakítását, a szervezés munkájára pedig 25 tagú bizottságot választottak. A bizottság tagjai a következők:

Dr. Adorján Ármin, dr. Bulyovszky József, Fehér Dezső, Fuszek Lajos, Gyalokay Lajos, Halász Lajos, Hlatky Endre, Huzella Gyula, Kerényi Miklós, dr. Kurländer Ede, dr. Krüger Viktor, May Sándor, dr. Nagy Ernő, Perczel Adolf, Petrik Gyula, Réz Mihály, Szücs Izsó, Sipos Orbán, dr. Sarkadi Lajos, Szombathy István, dr. Thury Kálmán, dr. Várady Zsigmond, Vári-Szabó Béla, Várnay Ferencz, dr. Vucskics Gyula.

Titkárnak dr. Sarkadi Lajost, jegyzőnek dr. Thury Kálmánt választották.

Végül Bulyovszky József polgármester köszönetet mondott azoknak, kik ezt az érte-

kezetet összehívták, Sipos Orbán indítványára köszönetet szavaztak a központi szövetségnek, Gyalokay Lajos indítványára pedig a sajtónak.

Városatya-választás Várad-Velenczén.

— A szabadelvűpárt veresége. —

A mint előre megjósoltuk, olyan eredményre végződött vasárnap a városatya-választás V.-Velenczén.

A szabadelvűpárt által jelölt Papp Miklós pénzügyigazgatóval szemben dr. Kurländer Edét választották meg 78 szótöbbséggel.

A választás igen mozgalmas, élénk és tulon-tul zajos volt.

A Páva-vendéglő környéke és az udvara telve volt választókkal és nem választókkal, akik egymással versenyre keltek a zajongásban.

Mindkét pártnak irodája volt; a Papp Miklós -párt érdekében főleg dr. Friedländer Samu buzgálkodott, míg a Kurländer megválasztása érdekében Gábel Jakab fejtett kiigazán kézzel-lábbal hallatlan munkát.

Érdekes jelenetekben nem volt hiány; a mint fogyott a — szesz, úgy emelkedett a hangulat, a mely néha-néha egy kis esetepatában csucosodott ki. Az ütegekből is kijutott egyik-másiknak. A rendőrségre természetesen szükség volt, de Rimler főkapitány szállított is eleget; 20 rendőr teljesített szolgálatot a választásnál.

Kortések, természetesen, mindkét részen voltak tekintélyes számmal, akik a kapacitálás mellett erősen osztogatták a szivarokat. Füstölt a drágaderoszból a Páva környékén minden halandó.

Az egyik kortes már nem elégedett meg az egyszerű kapacitálással, hanem a teremben egy árverési értesítést lobogtatva szónokolt, hogy miként nyuzza meg ötöt is, meg a többi polgárokat is a fináncz.

Egy másik öreg atyafi a szavazás után nem akart eltávozni az asztaltól. Midőn figyelmeztették, hogy távozzon, mert más szavazónak kella hely, éktelen káromkodásban tört ki, hogy elhívják szavazni s nem adnak — enni és inni.

A szavazást reggel 9 órakor kezdték meg. Elnök volt: Ullmann Izidor, jegyző Szüts Dezső, azonkívül a város részéről kiküldetett Solyom Gyula irodatiszt.

Azonossági tanuk voltak: Kassay István tb. rendőrbiztos és Tökés István városi számtiszt. Bizalmi férfiakul a Kurländer-párt részéről Benes Samu és Feldmann Mór, a Papp Miklós pártjáról Kozma István és Reteg István szerepeltek.

A legelső szavazatot Feldmann Izidor adta le.

A délelőtti folyamán Hlatky Endre, a szabadelvű párt elnöke is megjelent a választásnál.

Az érdeklődést eléggé mutatja az a körülmény, hogy a negyedfél száz szavazó közül 263 leszavazott s alig 80 választó maradt el a szavazástól.

Pont 4 órakor az utolsó szavazó dr. Goldberger Miksa volt.

A szavazatok összeszámláltatván, elnök kihirdette az eredményt, mely szerint beadott 263 szavazat s ebből kapott

Dr. Kurländer Ede . . . 170

Papp Miklós . . . 92

Gábel Lajos . . . 1

szavazatot s így 78 szótöbbséggel dr. Kurländer

Ede választott meg városatyának, az 1898. december 31-ig terjedő időre.

Az eredmény kihirdetése után Gábel Jakab a választók nevében köszönetet mondott Ullmann Izidor elnöknek a választás vezetéséért.

Elmaradt népgyűlés.

— A nagyváradai függetlenségi 48-as párt gyűlése. —

Feltűnést keltett az elmúlt héten a helybeli szabadelvűpárt lapjában több 48-as érzelmtű nagyváradai férfi nyilatkozata, melyben a függetlenségi országgyűlési képviselők által megkezdett obstrukciót helytelenítik.

Déry János és még több párt-tag ennek az ellensúlyozására azt az indítványt terjesztették a nagyváradai függetlenségi 48-as párt elé, hogy a párt tiltakozzon a nyilatkozatok ellen s fejezze ki helyeslését az obstrukcióért. Ennek minél nagyobb nyomatókat adandó, Karácson másod napjára népgyűlést hívjanak össze.

A párt választmánya vasárnap az indítvány tárgyában ülést tartott, melyen a megjelenésben akadályozott Szokoly Tamás alelnök helyett Stern Hermann elnökölt.

Első sorban felvetették azt a kérdést, hogy szükséges volna a pártot újra szervezni, annál inkább, mert elnöke nincs a pártnak. A szervezés szükségét kimondották s a kijelöléseket Déry János elnöke alatt Weisz Károly, Kunyhóssy János, Beczkay Lajos és Serényi Gusztávból álló bizottságra bízta.

Ezután Déry János előterjesztette indítványát. Hosszasan fejtegette, hogy most kellett volna a kormánynak megragadni a kedvező alkalmat s felállítani az önálló vámterületet. Indítványozza, hogy mondja ki a választmány, hogy a nagyváradai 48-as függetlenségi párt helyesli az országgyűlési 48-as párt által a kormány és javaslata ellen megindított harcra és hogy ezen meggyőződésének nagyobb körben is kifejezést adjon rendezzen e hó 26-án népgyűlést, melyre több országgyűlési képviselőt — Ugront, Barabást — is felkérjenek a megjelenésére.

Kunyhóssy János nem osztja a Déry véleményét, mert teljesen megvan győződve, hogy májusban meglesz az önálló vámterület. A népgyűlést ellenzi.

Stern Hermann, ki szintén ellene nyilatkozott az obstrukciónak abban a lapban, elhagyja az elnöki széket s kifejti, hogy most is fenntartja az obstrukcióna vonatkozó véleményét.

Serényi Gusztáv élesen ki kél a kormány ellen s az obstrukciót helyesli.

Még többen szóltak a kérdéshez, mely után a választmány elhatározta, hogy az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt működését helyesli, az önálló vámterület létesítését követeli. Ezen határozatról az országgyűlési 48-as pártot jegyzőkönyvileg értesíti. A tervezett népgyűlés megtartását nem tartják ez időszereint sem célszerűnek, sem szükségesnek és e tekintetben várakozó álláspontra helyezkednek.

Az ülés végén Fekete László indítványozta, hogy a jövő évben a magyar szabadság ébredésének fél százados évfordulóját a párt nagyobb ünnepélylyel ülje meg. Örömmel fogadták a hazafias indítványt s legközelebb megteszik az intézkedéseket az ünnepélyre.

Mérgezett Körözs.

Nagyvárad folyóvíze, még a tavasz óta egyáltalán nem mondható *sebesnek*, maholnap kénytelen lesz névváltoztatásért folyamodni, kérelmezni, hogy felvehesse a *„Mérgezt Körözs”* nevet.

Hetek óta beszélnek. Hírlap útján is volt róla említés téve, de mert pozitív adattal fellépni nem tudott, a ki erre hajlandó lett volna; a ki pedig pozitív adatot tud, az meg egy szót sem szól: az ügy csak huzódott tovább.

Hetek óta látható, hogy a Körözs medrében minden kovics meg van feketedve. A szekerések lova nem issza a vizet.

A timárok panaszolkoznak, hogy az áztatásra betett bőrök valami vegyi folyamatnak vannak kitéve, mely a nyers bőrnek értékét csökkenti.

Azok kik a Körözs vizét körkutak távollága miatt nemcsak mosásra, de főzésre is használják: panaszolkoznak, hogy a mosás nem sikerül, a főzött étel megehetetlen.

Maga a víz petróleum színű. Vagyis van benne szürkés violaszínbe játszó fény.

A baj, (tehát nem is jelenség) forrása *Mező-Telegden* van, hol egy gyárból *vitriol salak* ömlik nagy tömegben a Körözs aranytiszta vizébe.

Hol a kavics, mely hajdan arról volt híres, hogy harmadik méterre, a kenderáztató vizét is ihatóvá teszi: koromfekete színt kapott, s a környéken lakók, az utasok a roppant büzt nem tűrhetik.

A halászok panaszolják, hogy a hal állomány menekül a Körözsből, s ama mélyebb helyeken, hol eddig a halak telelője volt, hirmondónak még az apró hal sem tanyáz.

És minthogy a Körözsből eresztett vitriol salak lerakodik a víz fenekére; miután az Nagyváradot messze elhaladva feketére festette már a Körözs medrét: nagyon természetes, hogy *Mező-Telegdtől* Nagyváradig eső meder részleten még vastagabb a lerakódás és a mi behatol a kavics belsejéig még inkább behatol a laza talajba és *pár év múlva azon vesszük észre, hogy vízvezetékünk ihatatlan, mérgező vizet ad,*

Miután nincs hatalom mely a Körözs kavicsot fehérre mossa vagy a medrétől kiszedje, tehát a baj eklatáns jele bárki által bár mikor látható; a baj indító okát pedig *Mező-Telegd* hatósága igazolni képes: *felkérjük Nagyvárad ifjú polgármesterét*, hogy e sokak által hangoztatott panaszt sürgős intézkedés tárgyává tenni sziveskedjék.

Nagyvárad város *rendőrkapitányi* hivatala; a városi főorvos működés körét jelenleg betöltő *Baróthy Ákos*, de sőt Nagyvárad város törvényhatóságának minden egyes tagja jogos, sőt köteles öre a közegészségnek.

Mindegyiket megilleti, sőt kötelezi a közegészség megvédése.

A folyóvizet a Mindenható a közegészség előmozdítására is alkotta, s nem pusztán arra, hogy a fölösleges vízcsapok a tengerbe újra vissza fussanak.

Üdítővé, egészségetadóvá tette a gondviselés annak minden cseppjét. Egész tömegében hajtó erőnek is felhasználható. De ez erő nem magyarázható úgy, hogy tutajok helyett a mezőtelegdi gyár undorító, egészségtelen hulladékát Nagyváradra fuvarozza.

Eltekintve attól, hogy ez az elvitázhatatlan leülepedő salak, mikor fogja Nagyvárad vízvezetékét meg fertőztetni: a Körözs vizét ama községek is fogyasztják, melyek vízvezetékkel nem bírnak.

E tekintetben tehát, a megyei hatóságnak,

sőt egyenesen a csendőrségnek is jogköréhez tartozik, hogy a baj eredetét gyorsan kikutatva illetékes hatóságoknak arról gyors jelentést tegyenek.

Nem lehet célja senkinek egy fejlődő gyárpárt munkájának kezdetén megbénítani. De nem nézhető el az sem, mikor egy vállalat 40—50 ezer embertől veszi el, az Isten kegyelméből kapott, ingyenes üdítő vizet!

A nép-moraj nap-nap mellett hangosabbá lesz. Nem kér egyebet, csak igazságot. ☉

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

December 19. Az egészségügyi bizottság ülése a városházán, d. u. 4 órakor.

December 19. D. e. 11—12-ig vasárnapi népszerű felolvasás: *„Visszapillantás a butorasztalosság történetére.”* Tartja: Domokos Andor.

A vasárnapi népszerű felolvasások tárgysorozata január hó első felében:

1898. jan. 2. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja Fehér Dezső: *„Ujságírók és ujságolvasók”* d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 9. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Edelmán Menyhért: *„Az alkoholizmus orvosi, közegészségügyi és nemzet gazdasági jelentőségéről”* d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 16. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Szombati István: *„Arany Toldija”* d. e. 11—12-ig.

* **Isteni tiszteletek az olaszii plebánián.** Tekintettel a n.-várad olaszii plebániái templomban folyamatban levő munkálatokra a *karácsonyi éjféli szent-mise a főt. premont. rendi társház templomában* fog megtartatni. Az éjféli szent-misén kívül *minden egyéb isteni tisztelet és díjatosság* a karácsonyi ünnepek alatt és után a szokásos időben és rendben a plebániái templomban fog végeztetni. Nagyvárad-Olaszi, 1897. decz. 20-án. *Dencs János*, esperes-plebános.

* **A királyné Parisban.** Erzsébet királyné tegnap Párisba érkezett. Lakása a Domenici-szállodában 16 szobából áll. A királyné szalonja a rue Castiglioniéra nyílik. Délután a felséges asszony görög felolvasója kíséretében meglátogatta a nővérét, a nápolyi exkirálynét, este pedig sötét toalettben sétakocsizást tett.

* **Bibornokunk képvisárlása.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök Budapesten tartózkodása alatt megtekintette a téli műtárlatot s ott Rajzó Miklósnak *„József főherceg Hortobágyon”* című képe annyira megnyerte tetszését, hogy nyomban meg is vásárolta azt. Rajzónak a tárlaton kiállított másik képéről, a *„Játékszerencsé”*-ről is igen elismerőleg nyilatkozott a magas vendég.

* **Uj hittudor.** Votisky Elemér, a helybeli papnevelő intézet tanulmányi felügyelője a tegnapi nap folyamán a bécsi egyetemen dicséretes sikerrel tette le a hittudományok utolsó szigorlatát.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** Az ipariskolai népszerű felolvasások míg egyrészt tudományos értékű előadásokat nyújtanak, másrészt gyakorlati, — az életben könnyen értékesíthető, különösen az iparosokra nézve nagy fontosságú, kísérleti bemutatásokkal is gyönyörködtetik a hallgatóságot. Ily érdekes felolvasás volt alkalmunk vasárnap meghallgatni. — Domokos Andor ipariskolai szaktanár ki a faipari szaktanfolyamot kiváló sikerrel végezte, tartott felolvasást a butorasztalosság köréből. Visszapillantást vetve a butorasztalosság történetére, gyakorlatilag mutatta be a fontosabb páczolási módokat. Nagy szakavatottságról tanuskodó felolvasásával élénk érdeklődésben tudta tartani a szépszámu hallgatóságot, úgy hogy azok is kik nem szakemberek, igazi gyönyörrel hallgatták azt. A következő 7-ik felolvasást Fehér Dezső ur a *„Nagyvárad”* szerkesztője fogja tartani 1898 január 2-án. *„Ujságírók és ujságolvasók”* czímen.

* **Beteg esztergomi kanonok.** Aschenbrier Antal dr. esztergomi kanonok volt egyetemi tanár reménytelen állapotban fekszik. Tegnap nagy orvosi tanácskozás volt a beteg ágyánál az esztergomi orvosokon kívül Kéty Károly egyetemi tanár is részt vett, kit táviratilag hívtak a súlyos beteg főpaphoz. Kéty tanár a kanonok állapotát feltétlenül reménytelennek tartja, mert Aschenbrier régi gyomor baja oly előre haladt állapotban van, hogy azon az orvosi tudomány többé nem segíthet. Tegnap este Csáky Károly esztergomi kanonok, címzetes püspök ellátta a haldokló egyházférfit a halotti szentségekkel. A káptalan táviratilag értesítette a szomorú esetről Vaszary Kolos bibornok hercegprimást, ki nem is készt rögtön táviratilag válaszolni, Isten áldását kérve a betegre. Aschenbrier állapota oly aggasztó, hogy a katasztrófától minden perczben tartani lehet.

* **Áthelyeztetet szolgabíró.** Beöthy László főispán Darabánt Endre szolgabíróat Érmihályfalváról Cziffra Kálmán helyére Mező-Keresztesre helyezte át.

* **Uj rutén kollégium Rómában.** Tegnap nyitották meg a Ferencz József király által restaurált palota épületében az új rutén kollégiumot. Az intézet husz növendéke közt van Sembratovicz biboros unokaöccse is. Dél előtt Cséhovicz püspök ünnepi misét mondott, a mely után diszebed volt. Délután ünnepi akadémia volt, a melyen több biboros továbbá Revertera gróf nagykövet és az egyházi méltóságok vettek részt.

* **Esküvő.** Folyó hó 22-ikén délelőtt fél 10 órakor vezeti oltárhoz az olasz ev. ref. templomban Knaucz Károly műszaki rajzoló, Knaucz János tenkei adóhivatali ellenőr fia, néhai Czíáky Albert lessi földbirtokos kedves és művelt leányát Czíáky Irmuskát.

* **Felolvasás a 48-as körben.** A helybeli 48-as népkör vasárnap délután tartotta meg második felolvasó estélyét, saját helységében. A felolvasáson szép számu közönség vett részt, a mely egészen megtöltötte a kör helyiségét. Először Csáky Máté olvasott fel, a kit a közönség mindvégig figyelemmel hallgattott. Fialat éveinek a történetét adta elő. Utánna Fehér Dezső olvasott fel egy humoros tárczát. Ezután Gerecsér József elszavalta a saját költeményét: *„A lengyelek fehér asszonyát.”* Az estélyt a dalárda éneke zárta be.

* **A villamos vasút ügye.** A Nagyváradon építeni szándékolt villamos vasút ügyében a kiküldött ad hoc bizottság szerdán december 22-én délután 3 órakor ülést tart a városházán.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentés küldetett be hozzánk: Id. Duha Bálint földbirtokos és gyermekei Duha Gerő, Duha Cornelia és férje Orient Gyula, Duha Emilia és férje id. Réthy Kálmán, ifj. Duha Bálint és neje, Virág Olga, Székely Ilona és férje Albert Ödön, ifj. Réthy Kálmán és Székely Gabriella mint unokák, egy egyetlen testvére Fugyi Novák István mélyen megsomorodott szívvél tudatják a felejthetlen hitves, anya, nagyanja és testvér fugyi. Novák Petronella férj. id. Duha Bálintné szamosújvári lakosnak élete 70-ik és boldog házassága 51-ik évében Berettyó-Ujfalu-ban folyó évi december 18-án este 7 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A drága halott kült tetemei f. évi december 20-án délután 3 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint fog beszenteltetni és megáldadni, a honnan a Fugyi család sirboltba szállítván, ott f. évi december 21-én fog örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-

mise áldozat f. évi december 23-án délelőtt 11 órakor fog B.-Szent-Mártonban az egek Urának bemutatni. Berettyó-Ujfalu, 1897. decz. 18. Az örök világosság fényeskedjék neki.

* **Uj hirlap Csabán.** A Lapage Lajos tulajdonát képező könyvnyomda gazdát cserélvén az új tulajnonosok ujesztendőtől fogva »Alföldi Ujság« cím alatt hetenkint háromszor megjelenő új lapot indítanak. A hozzánk beküldött értesítés szerint a lap felelős szerkesztője Miklós Gyula lesz.

* **Elhasznált újságok a Gyermekbarát-nak.** A nagyváradi »Gyermekbarát« egyesület a következő sorokat küldte be hozzánk: Mindazokat, a kik az elhasznált újságokat egyesületünknek átadni szívesek volnának, hogy azokat mi céljainkra értékesíthessük, tisztelettel felkérjük, méltóztassanak ezen jó szándékukat az összegyűjtést elvállalt Réz Mihály, iskolai felügyelő, igazgató urral, (Nagy-piac-tér, polg. iskola) levelező lapon tudatni, a ki a lapokért, a megjelölendő időben, hetenként, vagy kéthetenként házhoz fog küldeni. Az ügy érdekében ajánljuk e sorokat a gyermekbarátok figyelmébe.

* **Kitiltott újság.** A kereskedelemügyi miniszter a New-Yorkban megjelenő »Népszava« című lapot az ország területéről kitiltotta.

A közegészségügyi bizottság ülése.

Vasárnap délután 4 órakor a város közegészségügyi bizottsága gyűlést tartott.

A gyűlésen jelen voltak: Grósz Albert dr. elnök, Konrád Márk dr., Kornstein Lajos dr., Berkovits Miklós dr., Baróthy Ákos dr., Szabó Béla dr., Kutiák Ágoston dr., Papp Oszkár dr. ezredorvos, Alexander Lajos dr. Busch Dávid főmérnök, Guttman József és a bizottság jegyzője: Kágyi Lajos.

Az elnök a gyűlés megnyitása után bejelentette, hogy dr. Beóthy László főispán a várad-velencei kerületi tisztí orvosi állásra pályázók kérvényeit és okmányait áttette a bizottsághoz. Összesen nyolczan pályáztak u. m. Mayer László dr., Horváth Gyula dr., Munk Béla dr., Nemes Aron dr., Guttman Ede dr., Barna Armin dr., Ullmann Béla dr. és Deák Jakab dr., egy pályázó Kassay Kálmán dr. visszalépett.

A bizottság megvizsgálta a pályázók okmányait és miután Barna Armin és Guttman Ede kivételével a többi pályázók a szükséges okmányokat mellékeltek, a bizottság elhatározta, hogy a főispánnak jelentést tesz, hogy hat pályázót az állásra képesnek tart. Kimondotta továbbá a bizottság, hogy a pályázók ajánlása tekintetében véleményt nem adhat, mert az a hatáskörével ellenkezik. A bizottság csupán a kvalifikációk szempontjából adhat nyilatkozatot. A gyűlés ennek a kimondása után véget ért.

Prakovszky a siket kovács.

Ira: Mikszáth Kálmán Budapest, Légrády Testvérek 1897.

Irodalmi eseményszámba megy egy új Mikszáth-regény és Légrády testvérek szerencsés auspicium alatt indították meg a »Legjobb könyveket«, mert a Mikszáth név igen jó csálétek az irodalom barátok számára.

Sokszor megy vissza Mikszáth könyveiben a diák-dolgokig, ezekből a romantikus mesékből merit magának és az ifjúkor laza emlékeiből kedves történeteket kerekít.

On revient toujours á ses premières amours!

Prakovszky uram, bocskoros, armalista nemes ember ugyan, mégis a tisztas kovács-mesterséggel keresi kenyerét. Megsiketült az öreg ur amugy istenigazában, de azért tulharogja zengő énekével a kicsi luteránus templom összes ájtatoskodó hiveit. Igaz ugyan, hogy az orgonaszót se igen hallja, de hát van esze a kántornak, hogy az ő zengedezéséhez alkalmazkodjék. De a fia, a deli Prakovszky Sándor hadnagy ur időnként megjön Tajánországból,

Majland városából és akkor egész Krisznóc csak az ő sujtásos dolmányát bámulja és az ő tarajos sarkantyúinak pengését hallgatja. Az öreg Prakovszkyval nem lehet ilyenkor beszélni, csak egyetlen dőlczeg fiáról mond elegyetmást, akármiről kérdezzék.

Nem csoda, ha a szegény vakációra hazaérkezett diák-gyerek háttérbe szorul ilyen dalia előtt. A mi kis regényhősünk is vasárnapról-vasárnapra abban a szent meggyőződésben ment haza, hogy a villogó szemű Gáll Piroška reá kacsintgat, pedig hát az ördögösen kipödrött bajuszu huszárhadnagyon akadt meg a szeme, a ki a hátamögött ült.

A szerelem vak, a mi kis dáikunk sem látja a valót, sőt mikor a kaczér kis bakfis a huszártisztnek egy levelet küld és azt egy dinyevilágba rejt, mintha neki szólna, elveszi ihletett áhitattal és el akarja olvasni; azonban a goromba katonatiszt, ideáljának szeme látára kiveszi a kezéből és ellódítja onnét.

Ez több, mint a mennyit egy diákszív elviselhet.

Ehhez járul még az is, hogy öregapjával meglátogatják Gállt, egy csuf uzsorást és ott szemtől szembe találkozik a csalfa, édes Gáll Piroškával. A kertben szerelmet esküszik neki s mikor a leány kivette belőle, hogy a levelet nem olvasta, azzal áttatja, hogy reményt nyújt neki a viszontszerelemre, de a hadnagyon nem szabad buszut állnia. Felül a kis hamisnak és nem áli rettenetes boszut a hadnagyon.

De egyszer mégis csak kiderül minden. Egy szomorú vasárnapon történt, hogy meglátta Gáll Piroškát, a mint a dinyevirágból levelet vesz ki, a Prakovszky fiu levelét... Szegény diák szívet megcsapta az első csalódás hideg fuvollata... Aztán az idill az erdőben Gáll Piroška és a Prakovszky hadnagy turbékolása az erdő csallitjában, ez több, mint a mennyit egy lágy diákszív elviselhet. No de meg is keményedett a csalfa Piroška iránt, a kit utólért a végzete.

Az öreg Gáll és az öreg Prakovszky halálosan gyűlölik egymást; hallani sem akarnak arról, hogy a fiatalok egymáséi legyenek. Saját önzésüknek feláldozzák a gyermekek boldogságát; siket apja átokkal fenyegeti a szép hadnagyot, a vén Gáll pedig odakényszeríti Piroškát Dubekhez, a morva milliomoshoz, a ki köszönet bányász a Gáll birtokán, melyet az uzsorás eladott volt neki. Így akar magán harácsolni lánya keze árán a milliokat.

S a vége? Egy pisztolydörrenés, mely messze Majlandból Krisznóczra hallatszik és három szívet roncsol össze, egyet a golyó Majlandban, a szép huszárt és kettőt a hirt Krisznóczon, az öreg, jó tehetetlen apát és Piroškát, a szerelmes szép, szomorúságos menyasszonyt.

Itt van a romantikus történet, ez a bájos mese, melynek üde levegője, ismerős alakjai olyannyira kedvesek nekünk. Miért? Mert ismerjük azt a falut, azt a leányt, a templomot és hegyeket és az embereket. Hus és vérből való, még pedig a miénkből, ennek a földnek a fiai és leányai, a mely a miénk. Az igazság ereje az, a mely meghat bennünket. Nem a költői igazságról van szó, de arról, a melylyel az alakokat megrajzolja Mikszáth Kálmán.

Azt mondják, hogy Mikszáth ereje a felvidéki típus bemutatásában fölülmulhatatlan, hogy kitűnő humorával mesterien tudja azok észjárását és karakterét egy-két ecsetvonással megrajzolni. Nekünk úgy tetszik, hogy még erősebb a kisleányok, a bakfisok megírásában. Gáll Piroškára reá ismerünk diák-ideáljainkban,

alakja nem vész a ködbe és tökéletesen valószínű.

Hiába ránczolja homlokukat a paragrafus esztetikuskok, hogy a mese nem egységes és a regény szerkezete nagyon gyenge. Meg vannak komponálva az orfeum regények, de mikor azokat mindenki elfelejtette, Mikszáth gyengébb kompeziczióit is még sokano lvassák. Igen, mert az igazi magyar életből meríti tárgyait, a faluból, a vármegyéből, regényein nemzeti karakter vonul végig nemcsak a nyelvén, hanem felfogásában, hangjában is és nem érezzük rajta a kozmopolitasság fülledt levegőjét, aszfaltjának fojtó porát.

Ez Mikszáth sikereinek legfőbb titka.

Ezért szeretjük őt és dolgait és ezért olvashatja mindenki igazán örömmel a siket Prakovszky történetét is.

EGYESÜLETEK.

A »Gyermek barát egyesület« közgyűlése.

Vasárnap délelőt tartotta meg a »Gyermekbarát egyesület« rendes évi közgyűlését a városháza nagy termében.

A gyűlésen jelen voltak: Ritoók Zsigmond egyleti elnök, Ritoók Zsigmondné, Vulkán, Józsefné, dr. Gross Albertné, dr. Berkovits Ferencz, dr. Bulovszky József, Lévy Zsigmond, dr. Várad Zsigmond, dr. Döry Ferencz, dr. Kornstein Lajos, Bordó Ferencz, dr. Ádorján Ármín, Winkler Lajos.

A gyűlést Ritoók Zsigmond nyitotta meg, aki lelkes szavakkal üdvözölte a jelenlevőket, ami után előterjesztette a választmány évi jelentését.

Az egyesület a múlt évben 1896 november 16-ikától 1897 április 1-ig, a téli időszakon keresztül minden héten átlag öt napon 100 gyermeknek adott két tál ételből ebédet, összesen 8486 ebédet, amelyért kifizettek 933 frt 46 krt. Az egyesületnek a választmánya az ebédkiosztást úgy óhajtaná módosítani, hogy ezentul az egész iskolai éven keresztül adnának a gyermekeknek ebédet.

Az elmúlt évben 300 gyermeket ruházott fel az egyesület. A választmány összesen 216 csizmát és 100 drb. téli kendőt osztott ki 509 frt értékben, ezen felül Kunz Gusztáv adományozott 6 sipkát, 6 gallért és 6 muffot, amit a választmány 12 gyermeknek ajándékozott. A választmány felkéri a tagokat, hogy az adakozáshoz járuljanak hozzá, mert a jelentkezők nagyrészenek még nem tudnak ruhát adni.

Az elmúlt évben 55 gyermeket helyeztek el polgár családoknál, akiknek a szállásáért 149 frt 25 krt fizettek ki.

Az egyesületnek a múlt évben összesen 2499 frt 69 kr. bevétele volt, kiadása pedig 1948 frt, a tiszta jövedelemből 275 frtot az alapítványi vagyonhoz csatoltak, a mely jelenleg 8300 frt.

A jelentés végül megemlíti, hogy az elmúlt évben két egyesületi tag halt meg Juszt Sándor és Berger Dánielné.

A számvizsgáló bizottság jelentését és jövő évi költségvetést egyhangulag fogadták el, a pénztárosnak a felmentvényt kiadták és felhatalmazták a bizományt, hogy az esetleg előirányoztnál többet adjanak ki.

Másod titkáruul megválasztották Ádorján Ármint, ellenőrt dr. Gyémánt Jenőt, választmányi tagokul dr. Bulovszky Józsefnét, dr. Kornstein Lajosnét, dr. Bulovszky Józsefet, Szunyogh Pétert, dr. Várad Zsigmondot, Fleisakker Gyulát és Réz Mihályt.

A közgyűlés dr. Bulovszky József indítványára köszönetet szavazott az elnöknek és a bizottságnak és ugyancsak a polgármester indítványára elhatározták, hogy a közönséghez felhívást intéznek, hogy az ujévi üdvözléseket váltsák meg az egyesület javára.

Végül hirlapilag kéri fel az egyesület mindazokat, akik régi hirlapokat gyűjtenek az egyesületnek, hogy azt tudassák Réz Mihály választmányi taggal aki a lapok elviteléről gondoskodni fog.

IRODALOM.

Imádságos könyv művelt férfiaknak.

Pesch „Az istenes élet“ cz imakönyv II. kiadására hívjuk fel a katolikus közönség figyelmét. Rövid három év alatt fogyott el az első kiadás, a mely öröndetes jelenség eléggé mutatja imakönyvünk értékét s elég kedvező ajánlólevél a II. kiadás elé.

Nevezett imakönyv határozottan hiányt pótol, mert a magyar kath. irodalomban művelt férfiaknak szánt imakönyv nincsen. Tanulóknak, növendékpapoknak kiváló elmélkedési könyvül szolgál. Hogy a kath. közönség mily meleg pártolással fogadta, mutatja az, hogy aránylag rövid idő alatt az I. kiadás teljesen elfogyott.

Pesch atya kivált a művelt férfiakat tartotta szem előtt s azért imakönyvünk nemcsak imádságokat és intelmeket tartalmaz, hanem ezeken kívül rövid, könnyen megérthető apologetikát ad a katolikus hívő kezébe, a melynek olvasása egyrészt megerősíti őt hitében és vallásos meggyőződésében, másrészt pedig azon érvek megismerésére vezet, a melynek segítségével, mint biztos fegyverrel megvédheti sz. egyházát megczáfolhatja az egyház ellenségei által a kath. vallás igazságai ellen felhozni szokott ellenvetéseket; de megtalálja a katolikus hívő imakönyvünkben azon egyedül helyes keresztény ételszabályokat és elveket is, a melyeket követve — bármely társadalmi osztályhoz tartozzék is — megállhatja helyét mint jó katolikus a mai modern korszak és világnézettel szemben.

Ezen kiadványunkról annak idején igen ajánlólag nyilatkoztak az egyes kath. folyóiratok. A Szt.-István társulat tudom és irodalmi osztályában, nemkülönben a „Magyar Sion“ hasábjain hivatott tényezők hangoztatták az imakönyv magyar fordításának szükségességét, megjelenése után pedig a katolikus napilapok és folyóiratok dicsérettel halmozták el ugy az imakönyvet, mint annak ügyes, magyaros fordítását és izléses kiállítását. Tartalma ugyanaz, mint az I. kiadásé volt, de papirosa finomabb, kiállítása izlősebb és csinosabb.

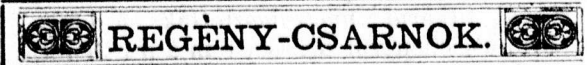
A közeledő **karácsonyi ünnepekre igen alkalmas és kedves ajándékkönyvül szolgál.**

Azon biztosreményben bocsátjuk tehát útjára a II. kiadást, hogy a művelt katolikus közönség részéről ép olyan örömteljes fogadtatásban és jóakartu figyelemben részesül mint az I. kiadás.

Fűzött példány ára: 1 frt 30, finom angol vászonkötésű: 1 frt 80 kr., finom borjuborkötésű aranyfűzéssel: 2 frt 50 k., díszes párnázott francia chagrinborkötésű aranyfűzéssel: 2 frt 80 kr.

SZINHAZ ES MŰVESZET.

Leszkay Gyulan. Gyula város tanácsa **Leszkay** Aradi szinigazgatónak adta meg az előadási engedélyt a nyári szinkörre. Leszkayn kívül több igazgató is pályázott, de ezek természetesen Leszkay s az aradi szintársulat mellett, mely rendszerint és most is első az országban, szóba sem jöhettek. A gyulai közönségnek tehát oly fényes szini saisonra van kilátása, a minőben közel egy évtized óta nem volt osztályrésze.

REGÉNY-CSARNOK.

NYÁRI REGE.

Samuli S. után fordította Vincze József.

— Finn elbeszélés. —

— Hogyan? Ha ha ha! csendült meg Anna nevetése. Mióta kezdte az illetlen közönséges hüvelyt követni? Ezt sohasem tűrhette és haragom tárgyai leginkább a finom gentilhommok!

— Gentilh...? kérdezte Lőrincz és magában gondolkodva: vajon tudja-e, hogy ezt a rongy könyvet olvasom.

A társaságban vita keletkezett az illetlen szabályai és változékonysága felett és e közben

a nevelő szótlanul sietett szobájába, melynek kályhája hamar tele lett szétszaggal tett Gentilhomme darabjaival. S a legközelebbi éjjel sűrű füst szállott föl az udvari szárnykéményből; az egész Gentilhomme lassankint eltűnt az éj levegőjében.

— Nem akarok haragosa lenni, gondolta Lőrincz elégetvén a papirrakást.

De mulik a nyár. Már augusztus második felében vagyunk és végéhez közeledik a nyári rege.

Ha valaki neheztel olvasóim közül, hogy nem beszéltem Anna szüleiéről, sokat figyelmeztetnem kell, hogy a szülők, akiknek leányuk van, ami olyan nyári virágok, de félig az őszihez tartoznak és így a rájuk nem terjed ki a nyári rege. Végre meglehetősen szükséges ürügyggyé lett a rajztanulás Annánál és Lőrincznél. Vasárnaponként hosszúak voltak a napok, mikor nem rajzolhattak.

Csakugyan ellenálthatatlanul ébredt-e fel Annában a rajzolás vágya?

Nem tudom biztosan. De magánosan sohasem rajzolt, mindig kellett a Lőrincz vezetése. És ezen kívül Lőrinczzel vidáman elbeszélgetett mindenféle dologról és kellemes tárgyak jöttek szóba. Lőrincz mesélt a művészet történetéből, beszélt Tizianról, Rafaelról. Egyszerű történeteket mesélt el, de melegen őszinte lelkesedéssel. A művészetéről nem beszélhetett sokáig, áttért a nemzeti művészetre és mily szépen tudott ilyenkor beszélni. Ilyenkor gyakran észrevétlenül kiesett a rajztoll Anna kezéből; áhitattal hallgatta, szüntelenül a beszélőnek szép szeméibe nézve. És mindig gyakrabban keletkezett elméjében az a gondolat, gyakran lehetni a Lőrincz féle lény oldalán, örülni, vele együtt lelkesedni kebelén oly bizalmasan susogni, midőn a vihar dühög, a menny dörög.

De nem! Lőrincz az ő gondolata szerint szerfölött magasban állott, mint ő és azok: kívül: mit mondana atyja? Gyéribben és gyéribben visszhangzott az erdő Anna hangjától; reggelente gyakran elfeledkezett szárnyas barátairól. Anna sokszor volt kellemes, álomszerű hangulatban és ehhez teljes bizalommal ragaszkodott.

Lőrincz is megváltozott. Ugyanabban a mértékben növekedett Lőrincz szégyenlőssége, mint Annának szivvihara. A rajztanításnál gyakran gyönyörködött szép tanítványában, aki oly szorgalmasan, oly gyerekes komolysággal rajzolgatott. Az Annával való eszmecsereben felismerte a leány ártatlan szívét. Annának élénksége előtte csak »tavaszi üde fuvallat volt és őszülő élet zordonságának közepette« így mondogatta magában Lőrincz. És ezt ebből gondolta, hogy gyakran jókedvű volt; igen gyakran élvezte az ily fuvallatokat, e leány ismét új élénkségre ébreszté az ellankadt elmét.

(Folyt köv.)

TAVIRATOK.

Eredménytelen béke-tárgyalások!

Budapest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) Szilágyi Dezső az egész ülés alatt az elnöki szobában tárgyalt a függetlenségi párt vezéreivel. Közölte velük lényegében a miniszterelnök által kedden vagy szerdán teendő módosításokat. Hiába való volt a ház elnökének minden igyekezete a békítelését illetőleg, mert a függetlenségi párt makacsul ragaszkodik álláspontjához. Bánffy absolute nem bizik módosításainak előterjesztésében.

Fraknói Vilmos kitüntetése.

Budapest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) Wlassics Gyula kultuszminiszter értesítette Fraknói Vilmos püspököt, hogy ő felsége a király az összes törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi muzeumok

könyvtárának országos főfelügyelőjévé legkegyelmesebben kinevezte. Megjegyzik a miniszter, hogy a nemzeti muzeumra nem terjed ki a kitüntetett püspök hatásköre. Nevezett muzeum részére muzeum-tanácsot fog létesíteni és ez ügyben 23-ikára Apponyi Albert grófot, Berzeviczy Albertet, Fraknói Vilmost, Zichy Jenőt és még többeket értekezletre hívott egybe.

Az autonomisták győzelme.

Fiume, decz. 20. (Saját tud. táv.) A ma lefolyt községi választásokon az autonomisták minden vonalon diadalmasan győztek. Dallasta, ki a liberálisoktól kapta a legtöbb szavazatot, csak póttag lett.

Wlassics az autonomiáról.

Budapest, decz. 20. (Saját tud. táv.) A pénzügyi bizottságban a kultusztárcza keretében Wlassics miniszter kijelentette, hogy a kormány emlékiratának alapelve az, hogy az autonomia szervezete olyan legyen, hogy a legfőbb kegyuri jogok ép-ségben tartassanak. Nem teszi szükségessé a főpapi kinevezések, a vallási tanulmányi és egyetemi alapokra vonatkozó törvények megváltoztatását, mely különben erős rázkódtatással járna.

Szerencsétlenség egy szénbányában.

Temesvár, decz. 20. Saj. tud. táv. A mehadikai szénbányában óriási lég-robbanás történt, melynek következtében **hét munkás azonnal meghalt, hat pedig a halállal vívódik.**

Az udvari ebédről.

Bécs, decz. 20. (Saj. tud. táv.) A tegnapi udvari ebéden részt vettek: Ernő szász altenburgi herczeg kíséretével, Gautsch báró miniszterelnök, valamennyi osztrák miniszter és több főméltóság.

Az új t. tanácsosok eskütétele.

Bécs, decz. 20. (Saját tud. távirata.) Ő Felsége kezébe tegnap tették le a titkos tanácsosi esküt K o t z báró altábornagy, Frigyes főherczeg főudvarmestere és S p a s u n báró tengerészeti parancsnok; az eskü tételénél Liechtenstein herczeg főudvarmester, Abensperg Traun főkamrás és Goluchowsky gróf külügy-miniszter interveniáltak. Ezután ő felsége Spaun bárót és Kotz bárót külön kihallgatáson fogadta.

György herczeg tanulmányuton.

Budapest, decz. 20. (Saját tud. táv.) György herczeg, görög trónörökös egy évi szadabságot kért, hogy a külföldön körutazást tegyen.

Az ugyandai felkelők veresége.

Budapest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) A Reuter-ügynökség jelenti Zanaibárból, hogy az Ugyandából érkezett legújabb hírek szerint Macdonald őrnagy november 13-án még mindig körülzárva tar-

totta Lobas erődtött, amelyet a felkelők védenek. Több kisebb összeütközés volt, amelyekben a felkelők 150 halottat vettek és vezérik Uberuk is elesett. Az Angolokkal szövetséges bennszülöttek csapatai megtámadták az erődt, de visszaverték őket, habár itt a felkelők is nagy veszteséget szenvedtek.

Portorico főparancsnoka lemondott.

Budapest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) Marin tábornok lemondott Portorico főparancsnoki állásáról. A lemondás oka állítólag azok a nehézségek, amelyek a sziget pártjainak az önkormányzattal való kibékítésénél felmerültek.

Német hajóraj Portsmouthban.

Budapest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) A német hajóraj 6 óra 20 perckor Portsmouthba érkezett és Spitheadban Sontheim szemben horgonyt vetett. A »Deutschland« fedélzetén megjelentek Hatzfeld Hermann gőf német nagykövetségi titkár, Göllich katonai attaché és Beale konzul. Üdvözlést nem tettek, mivel a hajó naplemente után érkezett meg.

Budapest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) Este 7 óra után Portsmouthban a »Deutschland« fedélzetén megjelent Battenberg Lajos herceg, hogy Viktoria királyné megbízásából Henrik herceget üdvözlje s egy óra hosszat időzött a hajón. Henrik herceg holnap Osborneba megy.

Tábornok mint képviselő.

Budapest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) A Havas ügynökség jelenti: Smolenski tábornokot az attikai kerületben komolyabb ellenzék nélkül képviselővé választották.

Végzetes dinamit-robbanás.

Budapest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) Pamplona közelében egy aszfaltgyárban dinamit robbanás következtében tűz ütött ki, mely alkalommal egy beomlott fal 3 személyt agyon ütött és ötvenkettőt súlyosan megsebesített.

KÖZGAZDASÁG.

Tisztviselők takarékszövetkezete. A nagyváradi köz- és magántisztviselők takarékszövetkezete 3 éves eziklusát ez év végével befejezi s új évtől újra alakul. Az alakuló gyűlést vasárnap délután tartották meg, Millye Gyula kir. táblai bíró elnöklése alatt. Mivel a szövetkezettel kapcsolatosan fogyasztási szövetkezet létesítését is tervbe vették, az alapszabályokat némileg módosították. Legfontosabb az a módosítás, hogy a hitelszövetkezet pénzét megfelelő kamattal a létesítendő fogyasztási szövetkezetnek kölcsön adhatja. Ezután megalkotották a tisztikart a következőkből:

Elnök: Gyalokay Lajos. Vezérigazgató: Ruter Emil. Igazgatók: Dr. Bulyovszky József, Debreczeni Imre, Cuber Géza, Erdély József, Gálbory József, Krüger Viktor, Koltay György, Millye Gyula, K. Nagy Endre, Nagy Ignác, Olaj Jenő, Papp Miklós, Pekánovits Imre, dr. Perjessy Mihály, Schöpfung Ágoston, dr. Wallner Ödön, Vejaczky Gyula, Bari József. Felügyelők: Fauszt Elek, Ficzek Lajos, Füredy László, Kovács Dénes. Pénztárnok: Ponorán Lukács. Ügyész: Dr. Fassy Lajos. Könyvelő: Miskolcsy László. Jegyzők: Zana Ágoston, Soós Jenő.

A fogyasztási szövetkezet létesítése igen fontos és sürgős, s mielőbbi működése igen kívánatos.

Szaj és körömfajás Nagyváradon. Igen rövid ideje, hogy Nagyvárad fel van mentve a zárlat alól s több mint bizonyos, hogy párnappal ismét elrendeli a földmivelésiügyi miniszter a zárlatot. A Moskovits Adolf és fiai szeszgyárának hízalójában, a beállított 260 szarvasmarha között hat darabon konstataáltak a szaj és körömfajást. A hatóság azonnal megtette az óvintézkedéseket s sürgős jelentést küldött a miniszterhez.

Építik a kötegyáni vasutat. A hollókőtegyán-vészti helyi érdekű vasút építéséhez most már pár nap múlva hozzá kezdenek. A társaság a szükséges kaucziót már le is tette és bejelentette, hogy a vonat építési munkálatait a jövő év április 1-ig mindenesetre elkezdik; annál is inkább, mivel ellenkező esetben a 250,000 forint subvencziót elveszíti.

Lehet-e az ojtványiskolákban hagyni télen át a vesszőket? A fiatal tőkék mindenesetre a legjobb helyen vannak a földben, hisz ha állandó helyükre ki lettek volna ültetve se vihetjük őket haza télelni. Hogy miért szedik ki mégis rendszerint ősszel és részesítik télen át külön ápolásban, annak oka részben üzleti, részben pedig költségkímélés. Üzleti okból tanácsos az őszi kiszedés, mert csak így lehet pontosan meggyőződni, hogy tényleg mennyi ojtvány sikerült, s így minden fajból mennyi kerülhet eladásra; azután a csomagolás és szétküldés (hirdetés), részben már ősszel veszi kezdetét, részint pedig oly kora tavasszal, amikor még az iskola vagy hó alatt volna, vagy oly lágy, hogy abban dolgozni úgy sem lehet. A pincében való raktározás pedig bizonyára sokkal kevésbé költséges, mint nagyterjedelmű (holdakra rugó) ojtványtáblák padás fedése. Az ősszel jól megválogatott ojtvány tavasszal mégisujból kell válogatni, mert a leggyorsabb kezelés mellett is egyesek megsérülnek, vagy télen át elszáradnak, vagy penészedés következtében elpusztulnak. De ezen veszteségnek szakszerű kezeléssel mellett 1/2 perczet sem szabad kitenni.

Földmivelők országos kongresszusa. A magyar földmivelők e hó 25., 26. és 27-én kongresszust akarnak tartani Budapesten. A kongresszus napirendje a következő: 1. A küldöttek jelentése. 2. Szervezkedés és a sajtó. 3. A munkáviszonyok rendezése. 4. Politikai jogok. 5. Cselédlőrvény. 6. Munkástörvények. 7. A földmivelők és a szociáldemokrácia. 8. A nemzetközi szociáldemokrácia és a független szociálistizmus. A felhívás figyelmezteti a földmivelő munkásokat, hogy minden község a hol földmivelő van, képviseltesse magát a kongresszuson egy-két küldöttel. A küldöttek neveit legkésőbb a kongresszus ideje előtt 14 nappal jelentésük be az előkészítő bizottsághoz (Wesselényi utca 19/b. sz. a.) A küldöttek megválasztásáról gyűlési, vagy értekezleti jegyzőkönyvet kell fölvenni, a mit a küldöttek magukkal hoznak s azzal igazolják a kongresszuson a megbízatásukat.

Magyar Fakereskedő. A szakkörökön kívül csak kevesen tudják, hogy fakereskedelmünk az utóbbi években mennyire kifejlődött és hogy ma már a francia, olasz és keleti, sőt az afrikai és a kis-ázsiai piacokon is sikerrel versenyez a svéd-norvégországi, orosz és amerikai fakereskedelemmel. Ezen fontos kereskedelmi águnk egyetlen magyar szakközölye a »Magyar Fakereskedő«, mely most lép az ötödik évfolyamába és egyszerűen mint a »Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesületének« is hivatalos közlönyül szolgál. Most vettük e lapnak legutóbb megjelent mutatóvány-számát, mely meglepően gazdag, époly szakszerű, mint tanulságos tartama által méltán megérdemli az érdekeltek körök: fakereskedők, faiparosok, erdőhivatalnokok és erdőbirtokosok támogatását. A lap előfizetési ára egész évre 7 forint, félévre 4 forint. Mutatóvány-számot kívánatra bárkinek ingyen küld a kiadóhival. (VII. Dávid-utca 15.)

TOZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, decz. 20.

Buza tavaszra	—	—	—	—	11.94
Tengeri	—	—	—	—	5.40
decemberre	—	—	—	—	4.93
Rozs ősre	—	—	—	—	8.66
Zab ősre	—	—	—	—	6.44

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, decz. 20.

Oszták hitel	—	—	—	—	349.80
Magyar hitel	—	—	—	—	377.50
Allamvasut	—	—	—	—	334.—
Déli vasut	—	—	—	—	89.87
Rimamurányi	—	—	—	—	244.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	269.50
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	245.—
Villamos vasut	—	—	—	—	274.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	600.—
Iparbank	—	—	—	—	101.25
Budapest közuti	—	—	—	—	387.—
Kereskedelmi bank	—	—	—	—	1444.—

Bécs, december 20.

Az irányzat gyenge.

Oszt. hitel	—	—	—	—	350.50
Magyar hitel	—	—	—	—	377.50
Allamvasut	—	—	—	—	334.—

Hivatalos árfolyamok

Budapesti áru- és értéktözsde 1897. december 20-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	121.25
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	99.50
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	120.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 3 1/2%	—	—	—	—	100.50
Magyar vasúti államkölcsön 1876-ból	—	—	—	—	120.50
Magyar földtörlesztési kötvény 4%	—	—	—	—	97.25
Itáliai és jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.75
Norvég-szávon földtörlesztési kötvény	—	—	—	—	97.50
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	153.—
Tizszabályozási és szegedi aranyjegy kölcsön	—	—	—	—	138.25
Oszták járdék papíroban	—	—	—	—	101.40
Oszták járdék ezüstben	—	—	—	—	101.25
Oszták járdék aranyban	—	—	—	—	121.75
Oszták korona járdék	—	—	—	—	101.75
1860. oszták államsorsjegyek	—	—	—	—	143.—
Oszták magyar bankrészes	—	—	—	—	940.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	377.50
Oszták hitelintézeti részvény	—	—	—	—	349.70
Páris vista	—	—	—	—	333.50
20 márkás arany	—	—	—	—	955.—
Német birodalmi márká	—	—	—	—	590.—
London vista	—	—	—	—	120.30
Páris vista	—	—	—	—	47.70
20 márkás arany	—	—	—	—	11.80

SZERKESZTŐI POSTA

P. T. Helyben. Sajtóhibából az ötös helyett 2-ös lett nyomtatva. Busch Dávid főmérnök ismertett nyilatkozata szerint naponta nem 121 hanem 151 köbméter, azaz 151,000 liter vizet eresztettek ki a Sport-térre.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

JANKY ANTAL

ajánl a Karácsony ünnepekre igen szép és olcsó

karácsony fákat

azok diszítésére szolgáló cikkeket — különösen, az annyira kedvelt és czél-szerű czukorka gyűjteményeket a gyár által összeállítva 2 frt 50 kr, 3 frt 50 kr, 4 frt 50 kr és 6 forintos ládákban, mindenféle csemegéket — hus és halmeműket — aszalt, csukrozott és nyers gyümölcsöket, bel- és külföldi asztali peccsenye aszú és pezsgő borokat, cognac-ot, rumot nagy választékban, jutányos áron.

Vidéki megrendelések azonnal elküldetnek.

284. 2-4.

Tulhalmozott raktár miatt január 20-áig 25%-kal olcsóbb.

NÁDOR L. és TÁRSA cégénél

czipő és uridivat áruház

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Legnagyobb választék férfidivat czikkeken u. m.
legújabb divatu

 KALAPOK

minden szín és alakban

legjutányosabb áron.

Továbbá

❧ férfi, női és gyermek-czipőkben legnagyobb raktár. ❧

FEHÉRNEMŰEK,

KESZTYÜK, NYAKKENDŐK,

SZAPPAN, ILLATSZER

s minden e szakmába vágó czikke

dus választékban

s bámulatos olcsó áron kaphatók.

Telephon összeköttetés.